

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' - מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

מנהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף ליקויי למידה והפרעות קשב

יום ראשון ה' אב תשפ"ג, 23/07/23

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה ו/או הפרעת קשב
בתחום הדעת תנ"ך ממלכתי תשפ"ד

התהליכים הנוגעים בהיבטים השונים בטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב מצריכים התערבות וסיוע בתהליכי למידה, והם ביטוי לעידן שבו ההתערבות, הטיפול וההתקדמות של התלמיד קודמים לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות. לשם כך נדרשת התארגנות מערכתית ועבודת צוות סדירה בכל הקשור לטיפול בתלמידים אלו.

מסמך זה כולל שני חלקים

א) היערכות בית ספרית לתהליכים הנוגעים בטיפול בתלמידים עם לקויות למידה ו/או הפרעת קשב, המצריכים התערבות וסיוע בתהליכי למידה ובדיקת נחיצות והגשת בקשה למתן התאמות בדרכי היבחנות.
ב) הנחיות ליישום ההתאמות בדרכי היבחנות במועד חורף וקיץ תשפ"ד.

חלק א: היערכות, בדיקה ובקרה לקראת בחינות הבגרות (יש להתעדכן מידי שנה בחוזר הנהלים של אגף לקויות למידה):

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב נועדו לפצות על קשיים ממקור נזירולוגי, הגורמים להפרעת למידה שאינה מאפשרת את הבעת הידע הקיים. ההתאמות מאפשרות לתלמידים אלו לעקוף את תחומי הקושי ללא המגבלות הנובעות מהלקות ולתת ביטוי הולם לידע שרכשו. יחד עם זאת, אם אובחנה אצל התלמיד לקות למידה, אין משתמע בהכרח, כי קיימת הפרעת למידה. מרבית התלמידים יצליחו ללמוד ולהתקדם ולהביע את ידיעותיהם בעזרת האסטרטגיות ודרכי פיצוי שרכשו ולא יזדקקו לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות.

כאשר המורה מזהה פערים בין הידע שהתלמיד רכש לבין יכולתו לבטא את הידע, חשוב לקיים היוועצות בצוות המקצועי ולתכנן עבור התלמיד תכנית התערבות שתאפשר למידה עצמאית באמצעות הקניית אסטרטגיות למידה, ארגון ותכנון.

אם לאחר ההתערבות שינון והתנסות עדיין עולה שאלה בדבר נחיצות ההתאמות בדרכי היבחנות,

ניתן לבדוק זאת לאחר שקיימת הסכמה בצוות כי :

- קיים ידע בתחום הדעת
- השערת הצוות היא כי אין מקור אחר המעכב את הבעת הידע
- זוהו נקודות החוזק ואין בהם בכדי לסייע לתלמיד לעקוף את הקושי בהבעת הידע
- התלמיד עבר התערבות הכוללת משוב ובקרה ועדיין אינו מצליח להביע את ידיעותיו
- מבחן ללא התאמות אינו מאפשר את הבעת הידע

חלק ב: התאמות בדרכי היבחנות הקיימות בתחום הדעת תנ"ך ממלכתי

עבור תלמידי יא- יב- תשפ"ד - עולם ישן

- התאמות המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה : הארכת זמן בשיעור 25%, הגדלת שאלון הבחינה.
 - התאמות המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה, דרך ההצגה, במתן תגובה ובתוכן : השמעת שאלון הבחינה, הקלדת תשובות הבחינה על גבי מחשב, בחינה בעל פה, מבחן מותאם.
 - מבחן בע"פ - ההתאמה מיושמת על ידי מורה המקצוע שאושר לבחון בעל פה ושאינו המורה של התלמיד, ומאושר במאגר בוחנים ומעריכים של המרב"ד.
- שאלון 1261 מיושם במערכת ה- i-Test לתלמידים זכאי התאמות.
- לקראת היבחנות במבחן ב- i-Test קיימת חשיבות רבה לתרגול ולכן חובה על בית הספר לתרגל עם התלמידים את בחינות התרגול וההדמיה של מט"ח על פי לוח הזמנים שמפרסם אגף הבחינות.
- שאלוני עולים, הגבר ואקסטרנים 1264, 1361, 1362, 1252, 1262, לא מיושמים במערכת ה- i-Test, ולכן יישום ההתאמות השמעה/הקלדה יתבצע על ידי גורם אנושי.

מותאם

מבחן מותאם זהו מבחן לתלמידים עם לקות למידה ספציפית המקשה על התלמיד לענות על המבחן במלואו או הפוגעת באיכות התשובות. שאלון הבחינה המותאם הוא השאלון הרגיל וכולל שינויים בכללי המענה כגון: הפחתת סעיף או הגדלת בחירה. הבחינה מתבצעת על גבי טופס הבחינה הרגיל המוגש לכלל התלמידים ובאותו חדר. שימו לב! הבחירה בבחינה מותאמת לא תאפשר להפחית מחומר הלימוד לבחינה. לכן, תלמידים שאושרה להם היבחנות במבחנים מותאמים במקצועות רבי מלל על ידי הוועדה המחוזית/במסגרת התכנית "מלקויות ללמידה", ילמדו את כל החומר הנדרש לבחינות הבגרות במהלך השנה.

להלן אופן המענה על המבחן המותאם במקצוע תנ"ך ממלכתי בשאלון 1261

כללי המענה לתלמידים שאושרה להם התאמה של מבחן מותאם – תשפ"ד	כללי המענה לתלמידים שאלון רגיל- תשפ"ד	הבחינה פרק הבחינה
בחירה של <u>שתי</u> שאלות מתוך שלוש. בכל שאלה בשאלה יש לענות על: -סעיף א' חובה (10 נק') -בחירה של סעיף <u>אחד</u> ב' או ג' (14 נק') לכלל הפרק (48 נק')	בחירה של <u>שתי</u> שאלות מתוך שלוש. בכל שאלה יש לענות על כל הסעיפים: -סעיף א' חובה (8 נק') -סעיפים ב' ג' (8 נק') לכלל הפרק (48 נק')	פרק ראשון - בראשית
בחירה של שאלה <u>אחת</u> מתוך שתיים. בכל שאלה יש לענות על: -סעיף א' חובה (10 נק') - בחירה של סעיף <u>אחד</u> ב' או ג' (14 נק') לכלל הפרק (24 נק')	בחירה של שאלה <u>אחת</u> מתוך שתיים. בכל שאלה יש לענות על כל הסעיפים: -סעיף א' חובה (8 נק') -סעיפים ב' ג' (8 נק') לכלל הפרק (24 נק')	פרק שני- שמות
בחירה של נושא <u>אחד</u>. בכל שאלה יש לענות על: -סעיף א' חובה 8 נק') - בחירה בין סעיף ב' ל-ג' (8 נק')	בחירה של נושא <u>אחד</u>. בכל שאלה יש לענות על: -סעיף א' חובה (8 נק') -בחירה בין סעיף ב' ל-ג' (8 נק')	פרק שלישי- נושאי בחירה

לכלל הפרק (16 נק')	לכלל הפרק (16 נק')	
בשאלה יש לענות על: סעיף א' חובה (7 נק'), בחירה של סעיף אחד מתוך שלושה סעיפים (5 נק')	בשאלה יש לענות על: סעיף א' חובה (7 נק'), בחירה של סעיף אחד מתוך שלושה סעיפים (5 נק')	פרק רביעי- פרק לניתוח והבנה
לכלל הפרק (12 נק')	לכלל הפרק (12 נק')	

בשאלונים 1264, 1361, 1362, 1252, 1262, אינטרנים, נבחני משנה ואקסטרנים
- אין שאלון מותאם

היבחנות במבחני בגרות פנימיים:

בבחינות הבגרות הפנימיות - עבור תלמידים עם לקויות למידה ו/או הפרעת קשב שאושרו להם ההתאמות בועדה מחוזית/ במרכזי מל"ל - המבחנים הפנימיים יתקיימו בהתאם לנהלים ולאופן הביצוע בבחינות הבגרות החיצוניות.

עבור תלמידי שכבת י' תשפ"ד - תכנית הבגרויות הגמישה

יש לשים לב - המתווה החדש מאפשר היבחנות במקצועות המח"ר בקיץ כיתה י', הדבר דורש הערכות בית ספרית והגשה לוועדת התאמות מחוזית בינואר 24.

- התאמות המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה: הארכת זמן בשיעור 25%, הגדלת שאלון הבחינה.
- התאמות המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה, דרך ההצגה, במתן תגובה ובתוכן: השמעת שאלון הבחינה, הקלדת תשובות הבחינה על גבי מחשב, בחינה בעל פה.
- מבחן בע"פ - ההתאמה מיושמת על ידי מורה המקצוע שאושר לבחון בעל פה ושאינו המורה של התלמיד, ומאושר במאגר בוחנים ומעריכים של המרב"ד.
- במתווה החדש- אין שאלון מותאם!!!

שאלון 1225, 1251 מיושם במערכת ה- i-Test לתלמידים זכאי התאמות.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' - מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

מנהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף ליקויי למידה והפרעות קשב

לקראת היבחנות במבחן ב- iTest קיימת חשיבות רבה לתרגול ולכן חובה על בית הספר לתרגל עם התלמידים את בחינות התרגול וההדמיה של מט"ח על פי לוח הזמנים שמפרסם אגף הבחינות.

שאלוני עולים, הגבר ואקסטרנים 1214,1224, 1361,1362 לא מיושמים במערכת ה- i-Test, ולכן יישום ההתאמות השמעה/הקלדה יתבצע על ידי גורם אנושי.
עבור אקסטרנים, נבחני משנה וכן שאלוני הגבר, יש לראות בתחילת החוזר.

ההתאמות שתאושרנה בוועדה (בית ספרית/מחוזית/ערר/ מערך מ"ל שבשפ"ח) עבור התלמיד, יהיו תקפות בהתאם למצוין באישור ובכפוף לנהלי האגף ללקויות למידה המתעדכנים מידי שנה. תוקף האישור הינו עד תום לימודיו של התלמיד בתיכון ועד גיל 25.

קישורים:

[מסמך "יישום התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב"](#)

[חוברת "מלקויות ללמידה- התוכנית המערכתית"](#)

[חוברת "מודל התגובה להתערבות"](#)

[אתר תנ"ך ממלכתי](#)

בהצלחה רבה!

ענת צידון
מפמ"ר תנ"ך ממלכתי

הילה אהוד ~~מור~~ חיים
ממונה על מערך האבחון וההתאמות
אגף לקויות למידה וקשב, שפ"י

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' - מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

מנהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף ליקויי למידה והפרעות קשב

יצירת קשר :

לכל שאלה בנוגע לאיתור, התערבות וטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב, ניתן לפנות למדריכים המרכזים המחוזיים בתחום לקויות למידה :

מחוז	שם המדריך/ה	כתובת ליצירת קשר
מחוז ת"א	גב' רחלי פריד, מדריכה מרכזת מחוזית ומרכזת וועדות התאמה מחוזיות	rachelifr@education.gov.il
מחוז מרכז	גב' חווה פלדמן, מדריכה מרכזת מחוזית ומרכזת וועדות התאמה מחוזיות	havafe@education.gov.il
מחוז צפון	גב' אדית ורדי מרכזת וועדות התאמה מחוזיות גב' דנה בן צבי, מדריכה מרכזת מחוזית	aditva@education.gov.il
מחוז חיפה	גב' רויטל לירן-חנוני, מדריכה מרכזת מחוזית ומרכזת וועדות התאמה מחוזיות	revitalha@education.gov.il
מחוז ירושלים + מנח"י	גב' אתי דבש, מרכזת ועדות התאמה מחוזיות גב' רויטל מאור, מדריכה מרכזת מחוזית	etidv@education.gov.il
מחוז דרום	גב' יונית סחייק, מדריכה מרכזת מחוזית ומרכזת וועדות התאמה מחוזיות	yonitsh@education.gov.il
מחוז חרדי	מר בנצי רבי, מדריך מרכז מחוזי	miryamso@education.gov.il
חינוך התיישבותי	גב' טל אשר, מדריכה מרכזת מחוזית ומרכזת וועדות התאמה מחוזיות	judiese@mchp.gov.il

במקרים חריגים בהם לא ניתן מענה מהמחוז ניתן לפנות למדריכות הארציות :

שם המדריכה	טלפון	מייל
הילי שמיר	052-5987182	hillish@education.gov.il
נירית מאיר טל	052-5951787	niritmeirmaoz@gmail.com

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' - מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

מנהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף ליקויי למידה והפרעות קשב

בברכה,

ע' - ציון

מנהלת תחום דעת תנ"ך ממי'